

בית למנוע בכוח מהת"רים לבקר את חברם?

מאות בקרית הציור

צייר הולצמן לא לשגם יותר

המבקרים המתדפקים על פתחי שכניהם. בעם התחרות יצאו הציירים מבדידותם אלמונית, ובמקום לחתום את שמם באותיות קטנות בשלי התמונות, הללו לחתום על קירות הבתים באותיות גדולות ובצבעים בולטים, עם חיצוניהן והנחיתיהן.

כל עוד הצטמצמה מלחמת השלטים והיציצים המכונים בתחום השכונה, לא היה איכפת הדבר לאיש. אך משהחלו לפלוש לתרבות הסמוכים, ואחדים אף הרשיקו לכתוב גם את הבתים שלצידו הכביש הי ראשי, התערבה העירייה. בתחילה הגיעו ל כלל הסכם גיטלמאני, על הגבלת ציורי הציצים ושלטי הפירסומה לתחום האזור המיתקרא קרית הציירים. כאות רצון טוב, הסכימה העירייה להפריש מתקציבה סכום מסויים, להצבת שלט במרכז הקריה עם שמות הציירים ועם חיצים, המראים את כיוון בתי-המגורים שלהם. במשך הזמן, עם בואם של ציירים חדשים, הוסיפו טלאים לשלט. מתוך ראייה מעמיקה של הנולד, השאירו גם מקום ריק, כדי שאפשר יהיה, בכוא היום, להוסיף עליו שלטים נוספים.

***

הכוונת תיירים

ר שלום, שהושג עם הצבת השלט ה משותף בכספי העירייה, לא האריך ימים. הציירים נוכחו לדעת שמספר המבקרים אינו שחה בכל תערוכה. היו ציירים שתמונותיהם משכו קהל רב, והיו כאלה, שמשכו קהל מועט. הם שמו לב שקבוצות התיירים הזרים, המובלות על ידי מורי-דרך, מרבית לבקר בתערוכות של ציירים מסויים, פוסחות על תערוכות אחרות.

באופן מיוחד הרגינה איתם העובדה, ש מורי-הדרך אינם פוסחים לעולם על תערוכתו ונשנה פעמים רבות, התכנסו הציירים ל אספה וקבעו ברוב קולות, שיש לחלק את ביקור הקהל לתערוכות באופן שחה. ביצוע החלטה זו הוטל על אחד מהברי הוועד, הצייר יוסף קוסונוגי.

המשך הפרשה הגיע יום אחד למשרדי לישכת התיירות הממשלתית ולעיריית צפת, בצירת מיכתב תלונה של מורה-הדרך משה מיכאלי, שכתב:

"ביום 18-7.60 ביקרתי עם קבוצת תיירים בת 40 איש בקרית הציירים בצפת. ככניסה קניתי שני כרטיסים קבוצתיים בסך 20 ל"י רות. ניגש אלי אדם, שהציג את עצמו כ-

חבר ועד קרית הציירים בשם גוסונוגי, ר שאל למי אני מכניס את התיירים. אמרתי לו שהפעם אכנס אצל גילבוע, אלתיל ומר זר. בשמעו זאת התרגש ופתח עלי בצעקות ואמר שלא ירשה לנו לבקר אצל הנ"ל, ר בפרט לא אצל גילבוע. כשניסיתי להיכנס לאטלייה של גילבוע, עמד קוסונוגי בפתח ומנע את כניסת התיירים. דחפתי אותו לצד ונתתי לתיירים לעבור ואז צעק עלינו ב אנגלית ובאידיש. התיירים היו אנשי משלחת פיתוח, אורחי הממשלה.

כשנתקבל מיכתבו של מיכאלי, אץ לצפת נציג לשכת התיירות הממשלתית. הנציג הופיע יחד עם דויד הכהן, ראש העיר. ה שניים כינסו את הציירים לאספה בהולה, כדי להסדיר אחת ולתמיד את עניני התח רות המיסטרית שבין הציירים, המסכנת ב אפן רציני את תנועת התיירות לבירת ה גליל ואת שמם הטוב של אמני ישראל.

האספה, שהתכנסה כדי לדון בהתנהגותו של קוסונוגי, הפכה עד מהרה להפגנה זועמת נגד הצייר גילבוע ובעד המשך ה שיטה של הכחנת תיירים לתערוכות, לפי הסדר מסויים. כאשר ראש העיר טען כי "כאן זה לא רוסיה וצריך להיות חופש, ושאישי אינו יכול להפריע לתיירים ללכת לאן שהם רוצים", ענה הצייר הולצמן: "זה אמנם נכון, אלא שהכתובת היא לא נכונה, מפני שיש סידורים בין ציירים מסויימים לבין מורי דרך, וגם זה לא דמוקראטי. מקובל בין הציירים שכל אחד משלם 10 אהנו למירה הדרך, מכל מכירה; אבל יש כפי הנראה ציירים שמשלמים יותר. אי אפשר לעשות שום דבר נגד זה, שיש צייר רים טובים וגרועים. ועובדה היא, שאנשים אוהבים לפעמים ציור גרוע ודברים כאלה קורים בכל העולם. אבל גם זו עובדה, ש הציירים תלויים במורי-הדרך, מפני שהתייר הלך לאן שמביאים אותו, והם מביאים אותו למקום שיותר כדאי להם."

כיוון שנציג לישכת התיירות וראש העיר לא הצליחו לספק את תביעת הציירים, ש עמדה באופן ברור בניגוד לחוק, התמסרה האספה בלי להגיע להסדר כלשהו עם ה נציג הממשלתי, ומבלי להרגיע את הרוחות שסערו.

***

"הוא נסוג מפני גאון"

ק עומת המוקטרגים, טען השבוע ה צייר גילבוע: "אמרם עלי שאני משלם למשכורות למורי-הדרך, הדבר אינו נכון. האמת היא שאני נמצא במרכז, ולכן באים

צייר גילבוע בגלרית המריבה

לא כהון תיירים

שלטי כיוון לאמנים לא לחתום על קירות

אלי. הנה, אצל מרזר יש אפילו ביקור יותר גדול מאשר אצלי, אבל עליו לא מתנפלים מפני שהוא חולה וזולש. אני משלם למורי הדרך רק 10 אהנו, כמו כולם, ואף לי מיל אחד יותר. אתה צריך לקחת בחשבון שהתיירים האמריקאים הם עצלנים ולא מו כנים ללכת להערכה רחוקה. לתערוכה אלכסנדר צריך לדרת 200 מדרגות. אתה חושב שאמריקאי יסכים לזה? הצעת החלוקה קה היא טיפשית. רוצים הסדר כדי לחלק את התיירים. היום אצל צייר זה ומחר אצל צייר אחר. האסון הוא שיש כאן יותר מד שנים ציירות והן מעוררות את כל המהו מה. יש ציירים שיועדים שהצדק את, אבל הם מפחדים להגן עלי. אני יושב כאן כבוי שמונה שנים, והנה בא קוסונוגי, שהגיע רק לפני שנתיים, ולוקח את השטח ביד. באיזה זכות? דע לך, שהמיכתב של מיכאלי הוא לא מיכתב-תלונה תייד שהגיע. היו ע ד תלונות ולכן ביקש ראש העיר לכנס את האספה. גם נציג לישכת התיירות וגם ראש העיר האשימו את קוסונוגי, אבל הולצמן קם והצדיק אותו בנימוק שה'און בציור כשמע איש הלישכה שיש לו עסק עם גאון, נסוג מכל העניין."

תשובת קוסונוגי: "אני לא באתי לצפת כדי להתפרסם, כמו ציירים אחרים. כש באתי לפני שנתיים, הייתי כבר צייר מ עם תערוכות, ביקורות טובות דיונון. אתה חשב שרציני להיות העד בחרו בי נגד רצוני. בתור חבר ועד, לא יצאתי להגן על האינטרסים שלי, אלא כולם. אפילו איש הלשכה אמר, שנשדל לכוון את התיירים לפי תורנית. הנה, אני יוצא יום אחד, בשעה שלוש אחרי הצה רים, מהאטלייה שלי, ואני רואה שדוקא בשעות העררים, כשכולם נזימים, מגיעה קבוצת ציירים עם מוריך. באדיבות רבה שאלתי אתו: "לאן אתה מביא את התיירים שלך?" והוא ענה לי בח צפה: "לא, עיסקך!" הצי תי את עצמי: "אני קוסונוגי, חבר ועד ה ציירים. יש לנו הסכם עם לישכת התיירות על הכנת המבקרים. לאן אתה מביא את תם?" אבל הוא בשלו: "יש לי כתובת ואני עושה מה שאני רוצה." זה הכל. לא צעקתי ולא הפרעתי להם להיכנס לשום מקום, רק הערתי באדיבות.

"עשיית את זה ואני חושב שצדקתי, מפני שיש ציירי קיטש שמשלמים באקשיש למר ריך. אתה רוצה עובדות? לא, אין לי עוב דות. אלה סידות, שכל אחד שמר לעצמו, אילו חיו לי עובדות הייתי גותן אותן לך, אבל אין לי. הכל מתוך שמ עה."

מילמלה בבכי, "אני עצובה... למה הוא לא מחבק אתי חזרה?"

האח המסור

"האישה הנה יוריד אותך ביגון שאולה", הזהיר פינחס יוסף, מנהלו של בית-מילין (המשך בעמוד 14)

למוסד. בביתו נשארה רק ריבקה, בת ה חמש, איתה אהב במיוחד.

יעקב ניסה להשלים עם גירלו. אולם לפני חודשים אחדים שבר את ידו, בשעת עבודה. מצבו הכלכלי הורע, חיבתו גדלו, לא היה בידו אפילו לכלכל את אמו הזקנה ואת בתו הקטנה. נושיו איימו עליו בצור

עיקול. לפעמים לא בא אוכל אל פיו משך ימים שלמים.

יעקב לא מצא עבודה חדשה. ממורמר ומתורעצבים הסתובב ממקום למקום. באחד מטילויו נתקל ליד פתח ביתה של משפחת חישיניה, נזכה כיצד מוציאים את האם ואת בנה, על גבי אלונקות. הוא החליט שזוהי